

دکتر مختاری در چهارمین کنفرانس ملی اسلام و ارزش های متعالی مطرح کرد: بررسی و تبیین نقش ارزش های سازمانی بر سلامت معنوی کارکنان با تأکید بر رویکرد اسلامی

دکتر مختاری رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی در این کنفرانس به ارائه سخنرانی خود با موضوع «بررسی و تبیین نقش ارزش های سازمانی بر سلامت معنوی کارکنان با تأکید بر رویکرد اسلامی» پرداخت.

وی در ابتدا با بیان اینکه بخش عمده ای از زندگی خویش را در محل کار سپری می کنند؛ و کیفیت زندگی کاری تأثیر بسزایی بر زندگی خانوادگی و بالطبع، سلامت جامعه دارد، مطالعه متغیرهایی که نقش بسزایی بر بهبود فضای کاری و سلامت افراد در محیط کاری دارند را دارای اهمیت ویژه ای عنوان کرد.

استاد حوزه و دانشگاه افزود: پس از بررسی ادبیات رایج ارزش های سازمانی، معنویت و نیز سلامت معنوی، که عموماً، برگرفته از مکاتب غربی و علوم ترجمه ای می باشد، با توجه به فضا و شرایط دینی سازمان های کشور، همچنین اعتقاد و گرایش های درونی افراد و کارکنان به این مفاهیم، و نیز تهی بودن مدل های غربی از ارزش های قدسی، به تبیین رویکرد اسلامی به ارزش های سازمانی و سلامت معنوی در مدیریت سازمان ها پرداختن به این مقوله بسیار حائز اهمیت است.

رویکرد اسلامی به مدیریت، با اخلاق، رفتار و ارزش‌های اسلامی آمیخته است

دکتر مختاری با اشاره به اینکه همانند هر جامعه دیگری، جامعه اسلامی نیاز به مدیریت متناسب با شرایط خاص خود را دارد، گفت: در جامعه اسلامی ارزش‌های الهی، دینی و اخلاقی اسلام مورد توجه بوده و در رویه‌های رسمی و غیررسمی مدنظر قرار می‌گیرد. رویکرد اسلامی به مدیریت، با اخلاق، رفتار و ارزش‌های اسلامی آمیخته بوده و این ارزش‌ها، مدیریت اسلامی را تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ بنابراین اگر ارزش‌های اسلامی شناخته نشوند و یا شناخت درستی از این ارزش‌ها صورت نگیرد، نمیتوان برنامهریزی درستی جهت اداره جامعه و یا سلامت سازمان‌ها ارائه نمود. لذا جامعه اسلامی نیاز به نوعی از مدیریت دارد که با ارزش‌های الهی، دینی و مبانی اخلاقی آن پیوستگی داشته و آرمانهای اسلامی را سرلوحه امور قرار دهد.

وی اظهار داشت: سلامت معنوی با ویژگی‌هایی هم چون ثبات در زندگی، صلح، احساس ارتباط نزدیک با خویشتن، خدا، جامعه و محیط، تناسب و هماهنگی داشتن معنی و هدف در زندگی، مشخص می‌شود. سلامت معنوی دارای ابعاد هم چون سلامت مذهبی و سلامت وجودی است. سلامت مذهبی منعکس‌کننده‌ی ارتباط با خدا یا یک قدرت بی‌نهایت؛ و سلامت وجودی مطرح کننده‌ی ارتباط فرد با دیگران، محیط و ارتباط درونی است.

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی در ادامه با اشاره به اینکه از نظر فلاسفه اسلامی، ارزش‌ها یک سلسله اصول کلی، ثابت و مطلقاند که تحت هیچ شرایطی تغییر نمیکنند، اما مصداق آن‌ها تغییرپذیر است، افزود: از این منظر ملاک کلی ارزش اخلاقی، مصلحت عمومی فرد و جامعه و مصلحت واقعی انسان است؛ یعنی هر چیزی که موجب کمال واقعی انسان است، نه چیزی که دلخواه افراد و مورد خوشایند آن‌هاست. البته اگر ملاک اصلی ارزش در اسلام، کمال نهایی است، مصداق آن قرب الهی است. در نظام اسلامی، هدف کسب رضای خداست. در این نظام، ارزش‌ها نه کاملاً مطلق و ثابتاند که در هیچ شرایط زمانی و مکانی تغییر نکنند و نه اینکه همیشه تابع شرایط زمانی و مکانی باشد، بلکه اصول آن ثابت و مصداقهای آن متغیرند.

سازمان ارزشمحور سازمانی است که خداباوری در اهداف و برنامه‌های سازمان و در تفکر مدیران و کارکنان نهادینه شده است

وی ادامه داد: از نظر فلاسفه اسلامی، سازمان ارزش محور سازمانی است که خداباوری در اهداف و برنامه‌های سازمان و در تفکر مدیران و کارکنان نهادینه شده است. بر این اساس، برای خدمت به مردم و رشد تعالی مادی و معنوی انسان‌ها، تشکیل شده است.

استاد خارج فقه و اصول حوزه علمیه قم تصریح کرد: بر این اساس سازمان ارزش محور، محیطی آکنده از معنویت، همکاری، خدا باوری، انسان دوستی، صداقت، تلاش و جهاد است. افراد خود را در مقابل خداوند مسئول دانسته و با عنصر تقوی به خودکنترلی می‌رسند، افراد مشورت و کار تیمی با همکیشان خود را در قالب یک تیم اعتقادی دنبال می‌کنند.

دکتر مختاری اهداف سازمان ارزش محور را به کمال رساندن انسان؛ ارتقای کرامت انسان؛ پاسخگویی به نیازهای مادی و معنوی انسان عنوان کرد و بیان داشت: یکی از بحثهایی که امروزه در مدیریت مطرح می‌شود این است که اساساً مدیریت فعالیت ارزشی است یعنی نمی‌توان مدیریت را بدون ارزش در نظر گرفت؛ البته این مطلب هیچ منکری ندارد و در هیچ مکتبی گفته نشده است که کار مدیر بدون ارزش گذاری است زیرا اصولاً مدیریت یعنی تصمیمگیری و انتخاب که به معنای گزینش ارجح می‌باشد و این امر به معنای آن است که خوب و بد هر دو مطرح‌اند و امکان ترجیح یکی بر دیگری بدون ارزش گذاری به سادگی میسر نیست بنابراین مدیریت به طور عام کاری، ارزشی است.

وی افزود: در دو دهه اخیر، کشورهای صنعتی متوجه یک عامل استراتژیک و تعیین کننده در موفقیت یا عدم موفقیت سازمان و سازمانهای کسب و کار گردیده‌اند که قبلاً چندان مورد توجه قرار نگرفته است، این موضوع همان ارزشهای سازمانی است. سازمانهای موفق دنیا به ویژه آنهایی که تا سطح بالای ایمنی راه پیموده‌اند، مدعی هستند که به بسیاری از این موفقیتها از راه تقویت ارزشهای سازمانی و نیز فرهنگ سازمانی خود، دست یافته‌اند.

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی با تأکید بر اینکه بدیهی است که موفقیت در پیاده سازی شیوههای نوین و تکنیکهای جدید مدیریتی، مستلزم پشتیبانی از طرف ارزشهای سازمانی است، گفت: تحقق اهداف هر سازمان در گرو هماهنگی ارزشهای سازمانی با اهداف و استراتژیهای تدوین شده است. با توجه به این نکته که فرهنگ غالب سازمانهای ایرانی، متأثر از فضای دینی جامعه است، لذا، ارزشهایی در سازمان باید مدنظر قرار گیرد که درون مایه ای اسلامی داشته باشد تا سلامت سازمان را تضمین نماید. از طرفی، برخلاف مکاتب غربی، در سازمانهای اسلامی، سلامت معنوی که مبتنی بر باورها و آموزه های دینی باشد مدنظر می‌باشد.